

אלוף גור

כשהיו קצינים זוטרים עמדו חקה ומוטה בראש ניסיון להתמודד נגד אריק שרון ולהדיחו מתפקידו כמפקדם

רב־אלוף גור

עליהם. דוגמא מוחשית לכך היא פרשת היחסים בין עזר וייצמן לאריק שרון. לכי אורה קורצו השניים מאותו חומר. שניהם צברים, שגדלו בצה"ל, שניהם בעלי דיעות לאומניות ימניות. שניהם בעלי תפיסות צבאיות וצורת מחשבה בלתי שיגרתיות. לכאורה הם היו צריכים להיות ידידים. רק לאחרונה הסתבר לציבור כי בעצם שורת איבה עמוקה בין השניים. היה זה כשאריק שרון הגיב על פיצוץ מסמכי וייצמן נגד רבין, כינה את עזר בשם "עריק פוליטי".

היריבות בין השניים לא נולדה רק עם הקמת הליכוד, כאשר אריק הצליח במקום בו נכשל עזר, ועזר ביטא את אכזבתו בפרישה מכל פעילות פוליטית. היא הרבה יותר קדומה ומעמיקה.

היה זה עוד בתחילת שנת 1967, לפני מלחמת ששת הימים, בימים בהם כיהן עזר וייצמן כראש אג"ם, ונשקפו לו סיכויים כי יירש את יצחק רבין כרמטכ"ל, כאשר החל הקרע בין השניים. כאשר הסתבר לסיקור העליון של צה"ל כי הי אפשרות שעזר וייצמן יכהן כרמטכ"ל היא ריאלית, נקט אריק שרון יוזמה אישית. הוא התייצב בפני ראש-הממשלה דא,

היתה זו למעשה האשמה מפורשת על אריק שרון באחריות לקורבנות חטיבת הצנחנים. מפקדי הצנחנים שנטלו חלק בקרב, היו בדיעה דומה. וכך, זמן קצר אחרי המלחמה החלה התארגנות חשית ביניהם שנועדה למטרה אחת: להביא להדחתו של אריק שרון. גערכו פגישות סודיות, שיחות ונחרשו מזימות. למעשה, ניתן היה בכל צבא מסודר להעמיד את כל המפקדים האלה לדין בעוון קשירת קשר להתקוממות. אלא שבסופו של דבר לא יצא דבר מהקשר.

הקושרים הטילו על אחד מהם, דויד, מי שהפך לימים לקצין צנחנים-ראשי, את התפקיד להתייצב בפני אריק ולהודיע לו שקציני חטיבתו החליטו על הדחתו. וכי אם לא יתפטר מהפיקוד על החטיבה, יפי חשו כל קציניו לא רק מהיחידה אלא מצה"ל בכלל.

אבל דויד דחה מפעם לפעם את יום ה"ש"ן. למעשה היתה כאן מעין חזרה לפרשה שאירעה שלוש שנים קודם לכן, כאשר משה דיין ואריק שרון הדיחו בעצה אחת את מפקדם הקודם של הצנחנים, יהודי דה הררי. גם אז הביא הדבר כמעט לידי אריק, שהיה אז רב־סרן צעיר, מפקדה

אלוף שרון

שה כדי שיפקח עליו. הוא הביע את דעתו עליו במלה אחת: "נחש". כך נוצרה תופעה פאראדוקסלית: דויד קא אנשי היחידה המגובשת ביותר בצה"ל, שקבעה את הנורמות של צה"ל הן ברמת הביצוע הקרבית והן באחזות הלוחמים, ובמסורות של "אחר" ו"אין מפקדים פצועים" — דווקא אנשיה היו מסוכסכים ביניהם ורבים מהם היו בבחינת אייבים בנפש איש לרעהו. ייתכן שהיחסים הארי שיים נבעו דווקא מכך, שבמשך יותר מ- שלוש שנים זזו כל האנשים האלה ביחד,

יודע על מזימתם. הוא הניח להם לשפוך בפניו את כל טענותיהם נגדו. היתה שיחה ארוכה וחריפה מאוד. המפקדים, להוציא את רפול ודני מט, הטיחו רובם בפני אריק דברים קשים. כבר אז הסתבר כי בעת שהחליטים מהשור בלתי רגילה — לא יכלו לסלוח לו על כך. שנאו אותו חלק ניכר מהמפקדים. הסיבות לכך היו ברורות. אריק הוא אינדיבידואליסט באופיו. את כל תוכניות הפעולות שבצעה חטיבת הצנחנים תיכנן ברובן בעצמו. הוא לא שיתף את שאר

התמודד נגד אריק

לוי אשכול, הוחר אתו מפני מינוי כזה. היו לאריק שתי סיבות לדרישתו: הי רמטכ"ל. לדעתו חייב היה להיות איש כוחות היבשה. והסיבה האישית: עזר וייצמן. לדעת אריק, הוא אדם בלתי יציב, ולכן יהיה מינויו כרמטכ"ל מינוי מסוכן.

יריבו של אריק מוצאים סיבה שלישית לפעילות שלו למניעת מינויו של עזר. לדעתם ידע אריק כי מינוי וייצמן כרמטכ"ל יחסום ממנו את האפשרות לכהן בתפקיד זה. אבל אלה המכירים את אריק מקרוב יודעים כי פעל בתוהו, משום שהאמין במה שאמר. הוא לא הסתפק ב- פגישת עם אשכול, נפגש עם שרי ממשלה אחריים וגם עם גולדה מאיר, שכינה אז כמזכירת מפת"ח, כדי לשכנע אותם ש- מינויו של עזר וייצמן כרמטכ"ל, יהיה מינוי מסוכן לצה"ל ולמדינה.

לזכותו של אריק שרון יש לציין כי לא פעל במיטתרים כחורשי-זימות ותכנן. הוא הצהיר על עמדתו זו גלויות, ואף הודיע לעזר וייצמן מפורשות כי הוא פועל נגד מינויו, תוך הסברת מניעיו.

זה הרקע האמיתי ליחסים בין השניים, שמצאו ביטוי חיצוני בפרשת המגדיר רבין לאחרונה. זה גם מסביר מדוע הגדיר עזר וייצמן לאחרונה את אריק כך: "הוא נחש בעל שבעה ראשים. אתה עורף לו ראש אחד, אבל תמיד יש לו עוד ראשים".

(המשך הפירור מנייון הבא)

כמשפחה אחת. ניצבו יחד מול המוות. הכירו זה את זה מקרוב, על כל החולשות הקטנות שאין לגלותן בהיכרות שטחית. זהו הרקע לתופעה שהתגלתה רק לאחר רונה: שמפקדי אותה יחידה מהוללת ב- עבר מתבטאים זה כלפי זה כאילו לא שירתו יחד באותו צבא.

צריך להכיר רקע זה מקרוב כדי להבין מדוע התבטא חקה בצורה כל כך חריפה כלפי אריק שרון עם פרישתו מצה"ל לפני שבועות מיספר. ומדוע ציפה כי מוטה גור, בתפקידו כרמטכ"ל לא ישבע נחת מאריק, שיחפש את ההזדמנות הראשונה כדי לת- קוף אותו ולבקר אותו.

חקה, שיום בעצמו את הראיונות לי עתונות עם פרישתו, לא סיפר מה הוא הרקע לכך שהוא עצמו אינו יכול לעבוד על גל אחד עם מוטה.

נחש בעל שבעה ראשים

מ עניין, שהביקורת כלפי אריק בקרב מפקדים בכירים בצה"ל לשע- בר, היא כמעט בנוסח אחיד. גם רבים מיריביו המושבעים ביותר יודו כי כלוחם וכאיסטרטג הוא גאון צבאי. אולם כולם שוללים את יחסי-האנוש שלו. אין ספק כי מה שגרם לכך היא תכונות של אריק לומר לאנשים בפנים את דעתו

המפקדים בתיכנון ובשיקולים. כיוון ש- חבורת מפקדי הצנחנים היתה מורכבת כולה מלוחמים צעירים, בני אותה שיכבת גיל, מוכשרים כולם ואמביציוזים בצורה בלתי רגילה — לא יכלו לסלוח לו על כך. אריק לא עשה זאת מחוסר התחשבות. היתה לו אידיאולוגיה שלימה מדוע חייב המפקד הבכיר להחליט את ההחלטות הי מכרעות בעצמו, ולחייב את כל השאר לציית לפקודותיו.

טענות מסוג אתר הופנו כלפי אישיותו של אריק כמפקד. אריק לא היה חס על מפקדיו. "הוא ממש התעלל בנו" אמר אחד מהם לימים. הוא היה תובע מהם ביצוע מושלם של ההוראות. כשהיה מגלה שאחד מהם התרשל, או לא מילא את פקודותיו כנדרש, לא חס עליו, היה מת- פרץ כלפיו בפומבי. מטיח בו מלים קשות. כל אחד ממפקדיו עבר למעשה מיקלחת מעין זו פעם אחת או יותר, כשהוא מלווה באיומים על סילוק מהחטיבה, שהיתה אז גאות צה"ל.

קל להבין מדוע לא היה אריק אהוד דווקא בקרב מפקדי הצנחנים. במיוחד היו יחסי קשים עם חקה ועם מוטה. חקה היה בבחינת נטע זר בחטיבה. הוא הובא אליה על-ידי משה דיין. בומנו, היה חקה ראש המטה של דיין כשזו כיהן כאלוף פיקוד הדרום. הוא תולבש על אריק בניגוד לר- צונו, ואריק סבר כי דיין מינה אותו למע-

של יחידת הקומנדו 101, היה בלתי מקובל על קציני גדוד הצנחנים, שעמד להפוך לחטיבה. הם איימו לפרוש מצה"ל ואסילו תיכננו תוכניות להגר לקנדה ולהפוך שם למכבי-אש ומוצנחים. רוב המפקדים אמנם פרשו.

עתה נראה היה כי עומדים להחזיר ל- אריק כגמולו, אלא שהפעם עמדו לעשות זאת אנשיו שלו.

כך, "דוכא" המרד

ה התקוממות נגד אריק לא הגיעה לכלל ביצוע מעולם.

הקושרים משכו ומשכו את תוכניתם עד שבסופו של דבר נודעו פרטי המזימה לאריק. או עמדה בפניו הברירה: לא להגיב, להתעלם מהנעשה ולהמתין עד ש- ינסו הקושרים להוציא את תוכניתם אל הפועל, או לזמן אותם ולחסל את ההת- ארגנות נגדו בעודה באיבה.

אריק בחר בדרך השנייה. הוא הזמין אז שני קצינים מחוץ לחטיבה. היו אלה אהרון יריב, שכינה אז כראש-המטה של פיקוד המרכז ואברהם טמיר, מי שהיה גם הוא קצין בכיר בפיקוד המרכז, וכיום אלוף, ראש אגף-התכנון במטכ"ל. בנוכחות שניהם זימן אריק את כל הי קצינים המדרים לשיחה, גילה להם שהוא